

דף לז.

עין משפט א.ב.

ח"מ סימן קמא פ"ה יז
עין בסעיף הקודם

עין משפט ג.

ח"מ סימן קמא פ"ה יט

יט. החזיק אחד באילנות ואכל פירותיהם, והשני החזיק בקרקע וזרעה ואכל פירותיה, וכל אחד טוען שהכל שלי ואני לקחתי, הרי זה שהחזיק באילנות ואכל ג' שנים יש לו האילנות והקרקע שצריכים להם **ק** כמלא אורה וסלו שהוא מקום של מלקט תאנים מהאילן, והשני שהחזיק בקרקע יש לו השאר.

ח"מ סימן קמא פ"ה יג

יג. מכר קרקע לאחד והאילנות לאחר, והחזיק זה באילנות והשני בקרקע, זה קנה האילנות עם חצי קרקע **ר**, וזה שהחזיק בקרקע קנה חצי מהקרקע בלבד.

* ויש חולקין **ש** וס"ל דאין לבעל אילנות כלום מהקרקע רק אם יבשו יכול ליטע אחרים במקומם.

ק. רמב"ם שם הלכה י"ז ממימרא דרב פפא שם ל"ו ע"א וחצי קרקע דקאמר שם לאו דוקא. ועיין בס"י רט"ז סעיף י"ג שם מיירי באם שניהם מודים שזה קנה קרקע וזה אילנות רק שמחולקים בהקרקע אם היא נמכרת עם האילנות, ושם הרמ"א כתב דיש חולקים והחולקים שם חולקים גם כאן. סמ"ע ס"ק ל'.

ר. כתב ה"ה שם בהלכה ט' דוקא כגון שזה שהחזיק באילנות היה יכול להחזיק בקרקע ולקנות, וע"כ בחזקת האילנות קנה הקרקע.

וכתב המגיד משנה ליישב מס"י קמ"א סעיף י"ט דהמחזיק באילנות יש לו האילנות ובקרקע תחתיהן וביניהן וחוצה להן כמלא אורה וסלו והוא ג"כ מדברי הרמב"ם בפ"ב מטוען הלכה י"ז, עיין בסמ"ע ס"ק ל"ח שהביא ישובו ומה שתמה הט"ז עליו.

ש. ר"י בתוס' ב"ב ל"ז ע"א ד"ה זה, והרא"ש.

עין משפט ד.

ח"מ סימן רטז פעיף יא.יב

יא טו. המוכר קרקע ושייר אילנות הרי יש לו חצי בקרקע ^ה שאם לא היה משייר בקרקע היה אומר לו הלוקח עקור אילנותיך.

* וי"א ^א דאין למוכר אלא קרקע הצריך להם.

יב טז. אם המוכר שייר לעצמו ב' אילנות, יש לו בקרקע מה שראוי להם ^ב שאל"כ היה אומר לו עקור אילנותך.

דף לז:

עין משפט א.

ח"מ סימן רטז פעיף ו

ו ז. המוכר לחבירו ג' אילנות בתוך שדהו אפי' שהם נטיעות קטנות הרי יש ללוקח קרקע הראוי להם ^ג, וע"כ אפי' יבשו האילנות או נקצצו יש לו קרקע הראוי להם ^ד, ונוטע אחרים במקומם. ושיעור הראוי להם הוא כדי שיעבור המלקט תאנים עם הסל שבידו. מקום זה הראוי לג' אילנות אין המוכר ולא הלוקח יכולים לזורעו ^ה אלא מדעת שניהם.

עין משפט ב.

ח"מ סימן קמא פעיף א.יח

א. שלוש שנים שאמרו אפי' חסר יום אחד לא הוי חזקה ^ו ומסלקין

ת. מרב זביד ב"ב ל"ז ע"א, ורמב"ם פכ"ד ממכירה הלכה ח', והמ"מ פירש שם ואפי' שייר המוכר רק ג' אילנות שייר חצי קרקע דשייר בעין יפה, והיש אומרים ס"ל דגם בשייר לעצמו ג' אילנות יש לו רק קרקע הצריך להם ולא מחצית מכל הקרקע. סמ"ע ס"ק ל"ו.

א. והוא הראב"ד והצריך להם היינו תחתיהן וביניהן וחוצה להן כמלא אורה וסלו.

ב. שם ברמב"ם. ועיין בסמ"ע ס"ק ל"ז.

ג. רמב"ם ריש פכ"ד ממכירה ממשנה ב"ב פ"א ע"א.

ד. ממשנה וברייטא שם בדף פ"ג ע"א, וקנה גם האילנות הקטנים שבין אותם ג' אילנות אלו שמכר לו, וכתב הב"י דאם האילנות שביניהם גדולים אין סברא שהם יהיו בטלים עם הג' שמכר לו. סמ"ע ס"ק י"ח.

ה. כדאמר ליה אביי לרב יוסף שם פ"ב ע"ב. והטעם משום שלא יטנפו פירות הנושרים.

ו. ממשנה בתרא כ"ח ע"א ובגמ' כ"ט ע"ב, והרמב"ם בפ"ב מטוען הלכה א'.

אותו ממנה.

במה דברים אמורים בקרקעות ובתים שהם עושים פירות תמיד, וכן הבורות, השיחין, החנויות, ובתי הבדים^ז והדומה, והגינות והפרדסים, ושדות בית השלחין שצריך להשקותן ביד תמיד, וכן העבדים המהלכין^ח. אבל שדה הבעל^ט שהיא שותה מי גשמים בלבד, ושדה אילן אינה מיום ליום, אלא כיון שאכל שלושה תבואות ממין אחד הרי אלו כשלוש שנים. כיצד היתה שדה תמרים וגדר ג' גדרות, או כרם ענבים ובצר ממנה ג' בצירות, הרי אלו כשלוש שנים והחזיק ואפי' היו האילנות רצופים ובתוך ד' אמות הם נטועים^י זה לזה שסופן לייבש, הוי חזקה בג' בצירות.

* וי"א^כ דגם בשדה אילן ובשדה בעל בעינן חזקה של ג' שנים וכן נראה להורות.

יח. החזיק בשדה האילן שנטועין רצופין ואכל כל האילנות שבה ג' שנים אפי' הם נטועים בפחות מד' אמות זה מזה^ל הוי חזקה.

ח"מ פימן רמז פ"ק ז

עין משפט ג.

ז. ח. הקונה ג' אילנות שיש לו קרקע הראוי להם הוא רק כשהיו הג' אילנות עומדים שניים זה כנגד זה והשלישי מכוון ביניהם ומרוחק

ז. בתי הבדים מיקרי עושים פירות תדיר מכיון שיש בני אדם שמצניעים כל השנה ודורכים מעט מעט. סמ"ע ס"ק א'.

והפרדסים הם דומיא דגינה שאין צומחים בו אלא מיני זרעים. סמ"ע ס"ק ג'.

ח. לאפוקי קטנים שאינם מהלכים שחזקתן מיד. וגם לא נקט בהמה שגם אחרי ג' שנים אין להם חזקה דגודרות אין להם חזקה. סמ"ע ס"ק ד'.

ט. כשמואל בדף ל"ו ע"ב אליבא דחכמים.

י. כ"כ המחבר בסעיף י"ח ולשון הרמב"ם "ולא היה ביניהם הרחק כראוי".

כ. טור בשם הרא"ש פ"ג סי' כ"ו ורבינו יונה שם.

ל. כרבא שם ל"ו ע"ב ואף דלמיעקר קיימי.

מהם ^מ. ועוד צריך שיהיה בין כל אילן ואילן מד' אמות ועד ט"ז אמה ^נ.
והמידה היא מעיקר רוחב האילנות ^ס.

ז. ט. אם לקחן הלוקח זה אחר זה אין לו קרקע שביניהם, או מכר לו
שנים בתוך שדהו ואחד על המצר ^ע, או שנים בתוך שלו ואחד בתוך
של חבירו, או הפסיק בור או אמת המים ביניהם או רשות הרבים ביניהם
הרי בכל אלו אין לו קרקע ללוקח.
ואם יבשו או נקצצו הלוקח הולך לו.

* והוא שאין גזעו של האילן מחליף ^פ אבל בגזעו מחליף אין זה אילן
חדש אלא כעולה מן הגזע דמי ושייך לבעל האילן.

עין משפט ד. יו"ד סימן רצו (כלאי הכרם) סעיף לג

לג. היו ג' שורות, אע"פ שיש ביניהם פחות מד' הרי אלו כרם ורואין
את האמצעיות כאלו אינם.

מ. כר"י ב"ב פ"ג ע"ב והטעם דכשהם בסדר זה אין הקרקע שביניהם ראוי לחרישה וזריעה.
נ. מימרא דרבא שם בפ"ג ע"א. ופחות מד' אמות אין להם יניקה כדי צורכן וכעקורין דמי,
ויותר מט"ז אמה אין הקרקע בטילה אצלן כיון שא"צ ליניקתן כל כך.
ס. וכפירוש התוס' שם ד"ה הרכובה.
ע. בעיא דרב פפא בגמ' בפ"ג ע"א ולא איפשטא וקימ"ל כל תיקו דממונא חומרא לתובע
וקולא לנתבע. ואף שדרכו של המחבר לפסוק בכה"ג שאם תפס לא מפקינן מיניה כאן
שאיירי בקרקע ובחזקת בעליה עומדת גם אם תפס מפקינן מיניה. באר הגולה ס"ק ד'.
פ. כ"כ הטור.